

En hälsning från oss på

ABRIGO

Rainha
Sílvia

Mars 2017

Kära Abrigovänner,

Så har ett par månader av det nya året gått och vi har fått möjlighet att smälta och analysera det gångna året. Det blev ett turbulent år. Det började med en dramatisk översvämning som drabbade Abrigo i januari 2016, och fortsatte med ekonomisk kris och instabilitet på nationell nivå, och brutalt våld i vår närhet. På drygt två månader i slutet av året dödades sex personer som på olika sätt hade en koppling till Abrigo, med sorg och frustration har vi sett sörjande familjer, som förlorat en dotter, en bror eller en far.

I inrikespolitiken fortsätter dramatiken. En domare i högsta domstolen som lett utredningen mot korrupta politiker, omkom nyligen i en oförklarad helikopterolycka. På så sätt fick de misstänkta politikerna möjlighet att rösta fram en ny, och måhända mer förstående, domare. Det går att bli konspiratorisk för mindre.

I september kom de första rapporterna om en eskalerande konflikt mellan Brasiliens två största kriminella organisationer. Bland annat i kåkstäder i Rio där gängen strider om kontrollen av narkotikahandeln, men också försäljning av gas, transporter, el och kabeltv. Konflikterna spred sig snart till landets fängelser med våldsamma upplopp som följd. Under några dagar i januari dödades 100 fångar i två av landets fängelser. Det gjorde att fokus hamnade på verkligheten för landets interner. En fråga som de flesta helst blundar för. I princip samtliga av Brasiliens fängelser är överfulla, inte sällan med tre gånger den maximala kapaciteten, och mycket våldsamma. Sjukdomar sprids snabbt på grund av trångboddheten. Rättssystemets kvarnar maler långsamt och 40% av landets 620 000 fångar hålls häktade i väntan på rättegång. Brasiliens fängelsesystem blir också ett bevis för samhällets orättvisor och ojämlikhet. Svårt är det att inte tänka på Dostojevskijs ord om att ett samhälles civilisationsnivå

bedöms bäst genom att besöka dess fängelser.

På en vägg i centrala Rio sprang jag på ett talande citat från 1982; "om de styrande inte bygger skolor så kommer det om 20 år saknas pengar för att byggas fängelser". En hård sanning, som är svår att förneka. På Abrigo konfronteras vi dagligen med denna verklighet. En av dem som bäst kan beskriva den är vår socionom, Monica Garcez.

Monica har arbetat hos oss på Abrigo i snart tio år. Hon är en uppskattad och skicklig socionom och i detta brev får vi bekanta oss med hennes syn på hur vi på Abrigo arbetar med kvinnor från samhällets

utkant. "Kvinnorna på Abrigo kommer från extremt fattiga förhållanden, många är gravida och utsatta för stora risker. De flesta har mycket lågt självförtroende och självkänsla, och få perspektiv på framtiden. I arbetslaget strävar vi därför efter att vägleda kvinnorna till självständighet. Vi börjar med att skriva in de i skolor eller yrkeskurser. Vi vill förse dem med grundläggande medborgerliga rättigheter; frihet, rättvisa, självständighet. För mig är det viktigt att betona att jag inte vill arbeta utifrån ett assistentialistiskt tänkande. Där blir hjälpen tillfällig och kvinnorna blir kvar i den misär de tidigare levit i. Jag vill vägleda till ett bättre liv, inte bara till överlevnad. I mitt arbete försöker jag "provocera" fram reflektioner och tankar om livet. Att få perspektiv på det liv man levit. Vi vill bygga upp värdighet och självförtroende. Därför samtalar vi mycket. På så sätt kan vi få kvinnorna att reflektera över varför de accepterat våld och förtryck, det är nödvändigt för att kunna bryta upp. Att arbeta med framtida perspektiv på ett sätt där kvinnorna förstår att de är fria att ta egna beslut, och vikten av att ta bra beslut, det är en del av deras

självständighet. Det är ofta ett tufft arbete, men belönande när vi ser resultaten. Jag tänker ofta på vad någon sagt, 'Man segrar inte utan kamp'."

Just detta fick jag en påminnelse om för en tid sedan när Stefan Martinsson gav mig en bunt med gamla brev och bilder från Abrigo. Det var fint att på så sätt påminnas om och följa Abrigos snart 30 år långa historia. Om framgångar och besvikelser, erfarenheter som på olika sätt utvecklats arbetet och gjort Abrigo till vad det är idag. Nu har vi publicerat några av dessa brev på vår hemsida. Gamla givare får möjlighet att minnas och tänka tillbaka, och nya givare får en inblick i Abrigos historia.

Från en försiktig start, där en gammal apelsinplantage i utkanten av Rio-förorten Itaboraí, steg för steg

byggdes om till ett boende för hemlösa unga mammor. Mycket har hänt och mycket har förändrats, men målet är detsamma, att ge hemlösa flickor en trygg tillvaro och framtidshopp. De kvinnor och barn som passerat Abrigo, för kortare och längre perioder, visar att förändring är möjlig. Och de vittnar om vikten av långsiktighet och övertygelse. Dessa ledord har varit centrala i verksamheten på Abrigo, men också bland många av våra givare, som år efter år stöttat oss, med stort engagemang för Abrigos sak.

Abrigos styrka visas i de barn och mammor som bott på Abrigo och finns i vår närhet som levande bevis på att förändring är möjlig. Vår styrka ligger i tusentals givare, som hjälpt oss under åren. Hos er som inte tror på godtyckligt bistånd som väg till förändring, utan på ett arbete där människor ses som individer, kapabla till förändring. Ni som månad efter månad, år efter år, skänker för att ni anser det rätt och riktigt att hjälpa den som behöver hjälp. Styrkan ligger i anställdas outtrötliga arbete, kocken Sergios arbete under 25 år. Hos sjuksköterskan Neia som för snart tjugo år sedan kom till Abrigo, gravid och ensam och idag är en självklar del av arbetslaget och som ett vandrande exempel för andra unga mammor om att det finns en framtid och nya möjligheter. Och hos alla andra medarbetare som delar vår vision om förändring genom samarbete. Nyss kom vår pedagog Luiza med det glada beskedet att vår förskola klarat kommunens nya krav och nu blivit officiellt registrerad och godkänd, ytterligare en seger i vår strävan att bedriva en verksamhet utan otydligheter. Abrigo kan glädja sig över att erbjuda förskola av högsta kvalitet, i en kommun där såväl skola som sjukvård tyngs av katastrofala brister.

På Abrigo är begreppet medarbetare viktigt. De som finner en tillflykt på Abrigo ses inte som passiva offer utan som medarbetare. Kvinnorna är inte föremål för Abrigos arbete eller mottagare av vår välgörenhet, de är drivande i sin egen förändring. Du som stöttar oss finansiellt och med en hjälpande hand är på samma sätt medarbetare. Tillsammans delar vi en vision om att även till synes små projekt kan uträtta stora saker. Vi tar avstånd från den form av socialt arbete där välgörenhet blir målet och inte medlet. Om barn som förs till barnhem, inte för att de är föräldralösa utan för att hemmet ska fyllas. Om människor i nöd som beskrivs som hjälplösa offer och biståndsarbetare som beskrivs som hjältar och välgörare. Bakom sådana beskrivningar kan man ibland ana såväl fördomar som tankar om att människors värde ska bedömas efter deras bakgrund. Att arbeta på det viset är kontraproduktivt och något vi ständigt motsätter oss.

Med många hälsningar

Solna den 7 mars 2017

Kalle Larsson

Insamlingsansvarig

Det personliga mötet är viktigt för oss. Det är en glädje att få besöka grupper och församlingar för att berätta om arbetet på Abrigo. Det är fantastiskt att få möta det engagemang som finns, för Abrigos sak och andra behjärtansvärda insatser. Vi kommer gärna till er och berättar mer om vårt arbete bland kvinnor och barn. Föredrag bokas genom att kontakta oss per mail eller telefon. Du finner kontaktuppgifter nedan.

Min historia

Ja, jag föddes faktiskt här i Itaboraá, för snart 40 år sedan. Vi brukade gå förbi den gård, där Abrigo nu ligger, när vi skulle in till staden. Itaboraá var en liten bortglömd småstad på den tiden, mer som en by mitt ibland fält och plantager. Och nu är jag tillbaka efter drygt 30 år, och allt är så förändrat, mängder med affärer och restauranger och till och med höghus. Det är bara de gamla byggnaderna vid torget som jag känner igen; rådhuset, kyrkan och teatern. När jag tänker tillbaka på de där åren i Itaboraá så minns jag bara elände. Vi bodde i ett litet hus men jag minns inte längre var. Jag har letat, men inte hittat platsen. Det är säkert rivet sedan länge. Kanske har man byggt ett nytt hus på platsen där det bor en familj som är lyckligare än vad vi var. För jag hade ingen lycklig barndom, jag vet inte ens om man kan kalla det en barndom eftersom jag aldrig fick vara barn.

Vi var fyra syskon. Det var mamma som tog hand om oss, pappa såg vi sällan. Han jobbade på olika platser, och när han var hemma drack han mycket. Vi var rädda för honom och glada när han höll sig borta. Men även när han var borta kontrollerade han oss. Han brukade låsa in oss, och sedan bara försvinna. Vi var strängt förbjudna att leka med andra barn. Rädslan och isoleringen har satt märken för livet. Vi blev osäkra, eftersom vi inte hade kontakt med varken andra barn eller vuxna. Men det gjorde också att vi syskon fick väldigt starka band. Det var det enda positiva jag kan minnas från min barndom. Allt annat var hemskt. Pappa slog mamma ofta, ibland gav han sig också på oss barn. Mot mamma kunde han vara fruktansvärt våldsam. Jag förstår inte hur hon stod ut. Eller det gjorde hon väl egentligen inte. För till slut tog hon ett jobb utan att pappa visste om det. Och hon sparade alla pengar hon tjänade och så en dag när pappa var borta tog hon med oss barn och flydde. Hon ordnade med ett hus för oss i en annan del av Itaboraá. Du vet där vid stora vägen in mot Rio. Jag beundrar henne för att hon hade mod att bryta upp.

Allt blev bättre. Vi hade visserligen väldigt litet pengar, ibland fick vi vara utan mat och vi fick sällan nya kläder - men vi var fria. Pappa fanns inte där som ett skrämmande hot. Vi hoppades att han var borta från våra liv. Men så en dag råkade pappa åka förbi med buss och fick se oss. Han hoppade av bussen och försökte få tag på oss. Jag sprang och sprang för att han inte skulle få fatt på mig. När jag vände mig om var han borta, men han hade lyckats ta med sig min bror och min syster. Mamma vände sig till barnavårdsnämnden för att få hem mina syskon. En tid senare fick hon komma och hämta min lillebror. Men min syster blev kvar hos pappa. Mamma blev så rädd efter allt som hänt, att hon inte ville bo kvar. Vi packade ihop det lilla vi hade och begav oss iväg mot Rio. Efter flera veckors letande fick mamma hyra ett litet hus på Ilha do Governador, alldeles vid flygplatsen.

Steget in i vuxenvärlden

När jag var 16 år gammal flyttade jag hemifrån och skaffade mig ett rum uppe i en favela, en kåkstad. Det var ett ganska lugnt område. Knarklangarna hade inte lyckats etablera sig där eftersom det fanns så många återvändsgränder som gjorde det svårt att komma undan när det uppstod konflikter med andra gäng eller när polisen gjorde razzior. Men det var bra för oss som bodde där och det var inte så mycket våld och skjutande som på andra håll.

Och jag fick nästan genast ett arbete. Det finns alltid arbete för den som verkligen söker och inte är rädd att ta vad som finns. Jag har haft många olika jobb, med städning, tvätt och barnpassning. Och så har jag arbetat i restaurangkök, det var det jobb jag gillade mest.

Några år senare började jag sällskapa med Roberto. Han såg väldigt bra ut och jag blev störtförälskad i honom och var övertygad om att jag träffat mannen i mitt liv. När jag förstod att jag väntade barn kände min glädje inga gränser

swish

Att stötta oss via Swish går snabbt och enkelt! Vi får din gåva inom några sekunder
904 04 52

och jag tänkte att jag nu skulle få den där lyckliga familjen som jag alltid drömt om. Men så blev det inte. Pedro var bara några månader gammal när Roberto började slå mig. Han kunde ge sig på mig för minsta lilla sak. Det gick inte en vecka utan stryk och misshandel. Under fem år höll det på, och jag förstår inte hur jag höll ut. På något sätt vande jag mig vid misshandeln. Jag såg många grannkvinnor som blev slagna, och tänkte att det var normalt. Jag vågade inte bryta upp, för jag var rädd att förlora min son. Roberto hade arbete och bostad, jag hade ingenting. Till en början bad Roberto alltid om förlåtelse när han slagit mig, han grät till och med ibland. Men med tiden började han alltmer anklaga mig, och sa att det var mitt fel att han slog mig och jag trodde honom. Jag trodde att jag förtjänade att bli slagen. Han bröt ner mig.

En dag kom Roberto hem med en vän. Jag hade hört talas om honom och visste att han var knarklangare. De var höga på droger och gapade skröt om vad de gjort och skulle göra. De skulle öppna en *boca de fumo*, ett försäljningsställe för droger. Kvällen slutade med att jag fick en pistol mot mitt huvud, de sa att de ville ha mitt hus och att de skulle döda mig om jag inte flyttade. Roberto tvingade mig att lämna kvar Pedro. Det var hemskt. Men jag skaffade mig ett hus i närheten så jag kunde hålla koll på min son. Jag mötte honom efter skolan ibland. Jag såg att Pedro såg upp till sin pappa, och intalade mig att han faktiskt behövde en far i sitt liv. Men jag borde tagit med mig honom och åkt därifrån. Jag ångrar det idag, men jag var rädd för Roberto och hans kompisar. Jag visste att de helt saknade gränser för vad de kunde ta sig till när de inte fick som de ville.

Historien upprepar sig

Åren gick, jag kämpade för att kunna försörja mig. Jag hade det hyfsat även om jag ofta kände mig ensam. En kväll var jag på *Forró*, ett dansställe. Där träffade jag en trevlig man, Marcos. Han var duktig på att dansa. Vi träffades flera gånger och snart var vi ett par. Visst drack han en hel del, men till en början behandlade han mig väl. Men det dröjde inte länge innan historien upprepade sig, jag hade fått ihop det med ännu en man som slog. Jag försökte bryta upp och flyttade till Maricá. Men Marcos följde efter. Han hade förändrats lite och ibland hade vi det bra. Han drack mindre. Men när jag blev gravid blev han som förbytt. Han ville inte ha barn. Han försökte tvinga mig både att göra abort och sterilisera mig. Jag sa att om jag gått 14 år utan att bli gravid så är det inget problem. Han blev arg. Men jag gav inte efter för hans ilska. Jag ville ha mitt barn och gladde mig över det.

Först bodde vi i utkanten av Maricá. Det var långt till allt. Jag arbetade hårt och sparade vad jag kunde. Jag gömde pengarna så att Marcos inte skulle ta dem. Till slut hittade jag ett hus och tog med mig Rafael och flyttade dit. Jag hoppades att Marcos skulle acceptera det, eftersom han gjort klart att han inte ville ha barn. Men nog kom han efter. Han är som en plåga, som bara dyker upp och förstör. Han förstörde verkligen våra liv. Jag hade precis kommit på fötter. Jag klarade mig själv, arbetade och tog hand om Rafael. Betalade hyran och såg till att vi hade kläder och mat. Nu kom han tillbaka och jag hamnade åter i en ond cirkel med misshandel, bön om

förlåtelse, löften om förändring och ständiga svek. Ofta planerade jag att fly, men så ville jag inte lämna mitt hus, och tänkte att han säkert skulle komma efter. Och jag lurade mig själv att tro att jag skulle kunna förändra honom och få honom att sluta dricka. Men så kom vändpunkten när han kom hem efter att ha druckit hela natten och utsatte mig för en sådan misshandel att jag trodde att jag skulle dö. Han lämnade mig blåslagen och med fem utslagna tänder. Äntligen tog jag mig samman och flydde till en institution som hjälper kvinnor och där fick jag hjälp att ta mig hit till Abrigo.

Minnes och högtidsblad

Många väljer att stötta oss genom en gåva i samband med en högtidsdag eller till minne av en avliden. Gå in på vår hemsida, eller ta kontakt med oss, så får du snabbt fram ett hyllnings- eller minnesblad till önskad adress.

Maila info@abrigo.se eller ring 0769- 036 023. Alternativt: Anna Andrén, tel: 0340 – 661309, Ragnhild Johansson tel: 0524-23005

När jag flyttade till Maricá förlorade jag kontakten med min äldsta son, Pedro. Idag är han 18 och jag har inte träffat honom på fem år. Anledningen till att jag inte har tagit kontakt med honom nu är att jag inte vill att han ska se mig utan mina framtänder. Jag tittar alltid ner i marken och ler aldrig. Det är många som säger att de inte tänker på att jag saknar tänder, jag antar att jag lärt mig att dölja det. Jag skrattar aldrig längre. Förut skrattade jag jämt, jag tyckte om att roa mig, att vara lycklig och att få visa det. Folk sa till mig: öVad har du att skratta åt som är så fattig och miserabel?ö Jag har inte haft råd att fixa det, det är ett stort och dyrt ingrepp. Men nu har jag pratat med tandläkaren här på Abrigo, och hon har lovat att hjälpa mig. Det kommer ta tid, men jag blir väldigt lycklig av att tänka på att jag kommer kunna skratta och le igen. Och då ska jag ta kontakt med min son igen.

Om att bryta onda cirklar

Jag vet att jag aldrig vill bo med en man igen. Om jag ska träffa någon får det bli på mina villkor. Ingen skall bestämma över mig och aldrig mer ska någon slå mig. Jag har pratat mycket med Monica här på Abrigo, och jag har insett att det inte är min uppgift att förändra en man som slår. Jag tänker inte leva med och hjälpa någon som inte hjälper mig. Jag vill leva ensam och klara mig själv och vara självständig. Min pappa slog mamma, min mormor blev också slagen. Och jag har många gånger sett blåslagna kvinnor som slagits av sina män. Vi kvinnor måste protestera och lära våra söner vad som är rätt. Därför hoppas jag att min äldste son Pedro en dag skall bo hos mig och Rafael. Jag är rädd att han hamnar i dåligt sällskap om han fortsätter bo med sin far.

Pedro har inte fått studera. Roberto är svetsare och har aldrig gått i skola. Han tyckte att barn skulle lära sig att arbeta istället för att studera. Men jag tror bara att han var rädd för att Pedro skulle bli överlägsen honom. Han är en feg man. Jag har alltid velat att mina barn ska studera. Det är andra tider nu. Det är viktigt att studera. Mina barn ska inte behöva slita för att överleva som jag har gjort. De ska studera. Kanske till och med på universitet, så att de kan få bra jobb och ta hand om sina familjer.

Rafael är fyra år gammal. Han går i förskolan här på Abrigo, och när han fyller sex så ska jag skriva in honom så han börjar i första klass. Det är viktigt att han lär sig läsa och skriva. Själv ska jag arbeta för att överleva. Det har jag alltid gjort. Jag har sökt bostad genom regeringens bostadsprogram *Minha Casa, Minha vida*. De bygger väldigt stora bostadskomplex med små och billiga lägenheter som man kan få köpa genom förmånliga lån. Jag har ställt mig i kö för att få en lägenhet i Maricá, men får jag jobb här så tar jag det, och söker bostad här. Jag måste lyckas. Det finns inget alternativ. Jag skulle gärna arbeta i ett restaurangkök. Det är det jobb som jag tyckt mest om och varit bäst på. Många av de andra kvinnorna här läser olika kurser, och det vore roligt att få göra, kanske som köksassistent. Då skulle jag få ett diplom och kunna visa upp att jag faktiskt har utbildning. Då blir det lättare att få jobb, och så får jag en tryggare inkomst. Så jag kan ta hand om mig själv och mina söner.

Berättat för och nedskrivet av Kalle Larsson

Abrigos arbete stöds av:

Insamlingsstiftelsen för Abrigo Rainha Sílvia

Plusgiro 90 40 45 - 2 | Bankgiro 904 - 0452 | Swish 904 04 52

info@abrigo.se | www.abrigo.se | facebook.com/AbrigoRainhaSilvia | tel: 0769- 036 023

